

UTBYTET MELLAN STUDIO44 OCH TCG NORDICA

Text: Madeleine Aleman

BAKGRUND

År 2008 var jag Artist-in-residence på ett sino-skandinaviskt kulturcenter, TCG Nordica i Kunming, i sydvästra Kina. Det var en sådan speciell och givande upplevelse för mig att jag senare hade anledning att arrangera flera utbyten med TCG. Namnet TCG kommer ifrån att svenskarna, Anna och Pekka Mellergård från Sverige, flyttade till Kunming år 1998, och två år senare startade ett kulturkafé och galleri som de döpte till Tranströmer Café/Gallery, då Tomas Tranströmers poesi är något som många kineser känner till och älskar. Det lilla kaféet med konstutställningar blev snabbt populärt och snart behövdes en större lokal. När jag anlände till den gamla fabriksbyggnaden med elva meters takhöjd omgavs den av konstnärsateljéer och restauranger. Verksamheten hade expanderat, flera kinesiska medarbetare hade knutits till verksamheten, Wu Yue Rong som funnits med sedan start var nu TCG Nordicas VD och Anna Mellergård, nu med Sverige som bas, fungerade som centrets internationella koordinator. Konstnärsresidens, utställningar i det över 600 kvadratmeter stora galleriet, en stor scen med såväl dans och musikkurser som konserter och föreställningar. Där fanns också lunchrestaurang och kafé. Vissa kvällar var det "English Corner", ett språkkafé som var populärt för kineser som kom för att lära sig engelska. Det utbytesprogram som startades år 2000 med Hyllie Park Folkhögskola i Skåne var nu en etablerad ettårig kurs med namnet "Kulturkurs i Kina".

UTBYTET TAR FART

Hösten 2015 satt vi, några konstnärer från Studio 44 och funderade över internationella utbyten. Spännande möjligheter fanns genom våra kontaktnät, men mest intressant framstod ändå Kunming. Jag mejlade TCG Nordicas curator, Luo Fei, och berättade att vi: Jannike Brantås, Rikard Fåhraeus, Ylva Landoff Lindberg och jag gärna ville ha ett utbyte i form av residens och utställning. Jag bad Luo Fei formera en grupp om fyra konstnärer, inklusive honom själv. Luo Fei och jag hade pratat rätt mycket om att skapa ett utbyte alltsedan 2010, då jag var på TCG i en månad med en grupp gymnasielever. Vi hade en vision om 4+4=8, då 4 är ett otursnummer men 8 är ett lyckonummer, så ett samarbete med 8 konstnärer var det perfekta!

Det dröjde kanske ett halvår och 50 mejl senare till dess den kinesiska gruppen var klar. Den bestod av Lei Yan, Zi Bai, Xue Tao och Lou Fei själv.

Syftet med utbytet var att fläta samman konstnärerna och ha med alla i utställningar i båda länderna. Ganska snart förstod vi att vi behövde hitta ett sätt utöver det vanliga för att lära känna varandra, då två av de kinesiska konstnärerna inte behärskade engelska.

Luo Fei knäckte idén att vi skulle kommunicera genom att skicka 10 sekunders videoklipp till varandra, via en av de få plattformar man får ha i Kina, WeChat. Sagt och gjort, vi

satte upp ett slags schema där varannan video kom från Stockholm och varannan från Kunming. Vilken glädje att få lära känna varandra och få se omgivningar och konst från allas vardag! Så höll vi på i 3 månader. Varje dag plingade det till i mobilen och en skärva av en konstnärskollegas liv rullades upp framför en. Det blev så bra material att vi senare klippte ihop kommunikationen till en video som vi visade på utställningen Artists Rules/Artists Roles I på Studio44. Inte nog med det, vi gjorde om hela proceduren en gång till och hade med ett nytt "videokollage" på utställningen på TCG, året därpå! Redan då, när vi bara bytt videoklipp med varandra, så upplevde vi att ögonen öppnats på oss. Vi fick se så mycket av varandras liv och kulturer: ateljéer, konst, traditioner, folk och naturen. Det kändes faktiskt som att vi alla kände varandra lite grand, en bro hade byggts som senare skulle visa sig vara både framkomlig och solid.

ARTISTS ROLES/ARTISTS RULES I

Det var med stor glädje vi tog emot beskedet att våra kinesiska gäster fått residens i gästateljén i Nordiska Konstförbundets hus på Nytorget. Läget, i det mysiga området och med gångavstånd till Studio44 är perfekt! Nu började den långdragna processen att ordna så att de kinesiska konstnärerna skulle kunna komma till Stockholm. Det är en mycket kostsam sak, både energimässigt och ekonomiskt, att få till stånd. Vi hade inte andra medel än boendet klart. Efter många och långa konversationer, mest mellan mig och Luo Fei, visade det sig att bara Luo Fei själv och en fotograf, Ruyou Jiang, som inte varit med i projektet tidigare, skulle komma. Hyllie Park folkhögskola bidrog med Luo Feis löpande utgifter under vistelsen. Väntan var lång och glädjen stor när de äntligen landade. Vi ordnade med pizzafest och stadsvandringar, middag i kulturhuset Slipvillan på Långholmen och hemma hos Jannike Brantås. Nu pratade vi oändligt mycket, på engelska, som alla närvarande behärskade väl. Snart var dagen kommen då det var dags att hänga utställningen. Vi svenska konstnärer hade redan levererat våra bidrag till galleriet. Kulturakademien i Mariannelund, med Anna Mellergård i spetsen, alltså samma Anna som varit med och startat TCG Nordica i Kunming, kom åkande från Småland med sin bil packad med konst av de inbjudna konstnärerna, som hon företräder i Sverige. Så där fick vi lyckligtvis stöd både med verk, transport och hängning. Jag minns att installationen både gick smidigt och var rolig.

Den stora dagen var kommen. Galleriets cirka 100 kvadratmeter visade nu både de kinesiska och svenska konstnärernas konst, inte separat, utan i ett integrerat flöde. Dessutom visades vår processvideo i entréhallen.

Det var många gäster på öppningen och jag och Luo Fei invigningstalade tillsammans. Det kändes så familjärt, vi hade ju känt varandra i 8 år vid det här laget.

Två starka performances hölls på vernissagedagen: Jannike Brantås *Seismograph* och Luo Feis *Am I a refugee*.

Jannikes var klädd i gult, ett slags signum för hennes performance-alterego, med rotborstar på fötterna, likt Pippi Långstrump. Borstarna var där för att "rota" henne. Jannike rörde dig långsamt utmed ett rispapper som hölls upp av en person i varsin

ände. I munnen höll Jannike en pensel som hon doppade i tusch och utmed papprets hela längd målade ett slags kalligrafi, som liknade bilden av ett EKG.

Luo Feis performance började med ett hasande ljud, han ålade sig fram på det ojämna trägolvet i bara jeans. Armarna sträckte han framför sig och i händerna höll han ett cykelhjul. Det var långt att ta sig fram på detta vis och jag såg tydligt hur han blev mer och mer utmattad och tilltyglad, speciellt om armbågarna som mot slutet blödde. Det var knäpptyst i galleriet och kändes som att besökarna höll andan. När han äntligen kommit fram till andra änden av galleriet så ställde han sig upp. På hans nakna bröst stod det skrivet med tusch: Am I a refugee?

Det var starkt. Många, inklusive jag själv, hade tårar i ögonen.

FÖRELÄSNING

En minnesvärd Föreläsning om Performancekonst i Kina hölls av Luo Fei i Nordiska Konstnärsförbundets gästateljé. Performance är en konstform i vilken man lättare kan uttrycka kritik mot regimen, än i bildkonst. Föreläsningen var välbesökt och efteråt kom många frågor och det uppstod ett engagerat samtal.

Det kändes tomt när vi vinkat av våra kinesiska vänner och vi visste att det skulle dröja länge innan vi skulle komma att ses igen.

ARTISTS ROLES/ARTISTS RULES II

Efter en kort viloperiod drog projektets andra del i gång. Vi påbörjade en ny videoklippskommunikation och började samtala om möjligheterna att vi svenska konstnärer skulle komma till Kunming. Hösten 2017 var det dags och Rikard, Jannike och jag åkte. I Kunming hade vi ateljé och boende i en lägenhet i en månad.

För mig var det fjärde gången jag kom till mina vänner på TCG Nordica. Jag hade tidigare spenderat ett halvår, sammanlagt, på just denna plats på jorden. Glädjen över att återse mina vänner var stor, likaså att få visa mina svenska kollegor "mitt Kunming". Vi umgicks mycket med de kinesiska konstnärerna; gjorde utflykter, var på ateljébesök och åt goda måltider kring runda bord med snurrbara skivor.

Utställningen blev så annorlunda mot den i Stockholm. Lokalerna, tiden som gått och att vi hade blivit mer sammansvetsade bidrog nog. Det var tre performances på öppningen av utställningen: Xue Tao sågade sig ut ur en soptunna av plast, Jannike återuppförde sitt verk från vernissagen i Stockholm och jag gjorde en röstolkning av rummets energi. Iförd ögonbindel och hörselkåpor ljudade jag min upplevelse av publiken.

Några dagar senare höll vi en föreläsning på Yunnan University of Science and Technology, om vårt utbytesprojekt. Fortfarande är förstahandsinformation ifrån västvärlden hårdvaluta i Kina. Det var många studenter i salen och efter vårt anförande följde en givande frågestund.

Vi avslutade vår underbara residensperiod med en resa tillsammans med de kinesiska konstnärerna till Xingshuabana, där Zi Bai driver ett konstnärresidens och teodling. Vi färdades högt upp bland bergen, på serpentinvägar, och landade i regnskogen, inte långt

från Myamar, Laos och Thailand. Där hade Zi Bai även inrett ett konstnårsresidens, så otroligt vackert, både naturen omkring och lokaliteterna. Vi ägnade dagarna åt att gå på vandringar i naturen och lära oss om hur man framställer grönt te. Kvällarna gavs till teceremonier, god mat och samtal om konsten och livet.

EPILOG

Vårat utbyte kändes mäktigt och otroligt givande. När jag sitter här och skriver rinner minnena till och jag skulle kunna brodera ut i oändlighet, tycks det mig. Egentligen kanske poesi bättre skulle beskriva upplevelsena. Mötena mellan människor, klingande skratt och att dela förtroenden. Konst från olika kontinenter och väsensskilda kulturer som samsas i samma utställning och berikar varandra. Känslan av fukt i regnskogen och att dela förundran över en skalbagge stor som ett ägg. Det tror jag är det bästa tänkbara sättet för att utveckla både konsten och en fredligare samvaro på jorden.